

ملا ناصر الدين

№ 51. Цъна 12 к.

МОЛЛА НАСРЕДДИНЪ

قىمتى ۱۲ قىك

۵۱

Литог. С. Быкова

بر آزده قالخىز، قولاق ويليم گۈزۈم نە خىر گىلىر،

آباڭقا دۇلۇم، شەرە كىن كىيى گورдум كە بۇ اوروس آراڭلارى ھامىسى فاھشەلتك ايلدور وھىچ بىرىدە بىزىم حىالى آراۋانلار كىيى اوزىنى اورتомуر.

Какъ вошелъ въ городъ—убѣдился, что женщины испорчены, потому что у всѣхъ лица были открыты.

اما نېدى خاصىتىدرلر بۇ ساڭىقىزىلارى
Но какая однако-же капризная эти гаурки.

«دوغىسى» آخرده بىرى خوشوما گىلىدى، شىطانە لەت
Признаться—одна мнѣ поправилась—чертовка.

تازه ایل ایچون ابو نه دفتریمز آچیلدی

اداره و قاتور

قفلیس، داویدوف کوچه‌سی نمره ۲۴.

Тифлісъ, Давидовская ул. д № 24.

Редакція журнала „МОЛЛА-НАСРЕДДИНЪ“

تلغرام ایچون آدریس: قفلیس، ملا نصرالدینه.

Тифлісъ, „Молланасреддинъ“

اعلان قیمتی

قیاق صحیفه‌ده پیشنهاد ایله بر سطربا ۱ قبک، دال صحیفه‌ده ۷ قبک.

آدریس ده گیشمک حقی ۳ دانه یدی قبک لک مارقدار.

نسخه‌سی اداره‌مزده ۱۰ قبک، اوزگه شهر لرده ۱۲ قبک.

۲۰ دیکابر ۱۹۰۹.

هفتهده بر دفعه چیخان تورک مجموعه‌سی در.

تازه ایل ایچون ابو نه قیمتی.

قاشقازده و روسلیده: ۱۲ آیلغی - ۵ منات

۶ آیلغی - ۳ منات

۳ آیلغی - ۱ منات ۶۰ قبک

اجنبی مملکت‌لرده: ۱۲ آیلغی - ۶ منات

۶ آیلغی - ۴ منات

نسخه‌سی اداره‌مزده ۱۰ قبک، اوزگه شهر لرده ۱۲ قبک.

۱۹ ذی‌الحجہ ۱۳۲۷ بازار.

1897.

Т-во ПРОВОДНИКЪ

ПРОВОДНИКЪ

ШРКСТІ

РІЧКА ШЕРНДЕ

1908

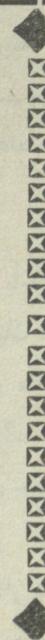
ВЪ
Р И-
Г В

1888

کارخانه‌لر:

ریزین لئمش پارچالار ر سو کیچیر تیین پالتارلار.
 «اسیست» و «تالق» دن قایریلئمش مال‌لار.
 «لینه‌لوام» بى رنکلی «گوللی» و
 پروقا ایله آرالانمش
 ریزیندن، ینقادن و غیر « قول» لار
 ریزیننا بولودلاری،
 ریزیننا داراخ‌لاری
 هوا ایله دولی و غیر جور آفتاماپیل شین‌لری
 «لینقروست» لار.
 ساخته دەرى لر (گونلر).

ریزین قالوشلاری
 کیچه ریزیندن آیاق قابلاری.
 آرابا و ویلوسیپید شین‌لری و حصه‌لری.
 ریزیندن ماشیا آلت‌لری.
 ایلکتریک ماشیناسی آلت‌لری.
 «ایبونیت» و بوینوزدان قایریلئمش شیلر.
 فونوغرافیا آلت‌لری.
 ریزین اویونچاقلار (ایغروشقا) و غالانتیرینی شیلر.
 جراح و حکیم حجت‌لری.
 ایلکتریق قوه‌سینی کنار ایدن و سودان کیچیرن آلت‌لر.

زاافقازیاده فابریقا آمباری

قفلیس «سالاچ کوچه‌سندە» نمره ۴۶.

تیفلیس، سولولакская ул. № 4.

اجازه اجتهاد

یعنی بر نفرده کلمه‌مش او لماسون. من بوفی ایشیتچک یازوب یوسف خانوف جنابندن التماس ایله‌دیم که باری بر ایکی آدامه اجازه ویرسون که عذرلاری او لمش او لسه - آزاد او لسونلار: خیر، باشه کلمه‌دی، بویوردی که

بر نفرده اذن ویره بیلامه‌نم». یعنی دیده‌یم آی قارداش، هیچ او لماسه، قوی بر نفر او خومش قالسون ایشیکده: - خیر، او لماز... یعنی هیچ او لماز - خیر هیچ او لماز... خلاصه، باشه کلمه‌دی. نقدر که با کوده او خومش وار - بایرام کونی هامیسنی قاتوو لیوب دولدوردیلار مسجدلره که قاضی میرکریم آقایه اقnda ایلیوب نماز قیلسونلار.

نه دره سخن بحث کردن رو است
خطا بر بزرگان ڪرفتن خطاست

آغاردان توقع ایدیرم که بانده‌نی باعیش لاسونلار: بویولاره ایراد تو تماق او زی بر خطادر، اما یاخشی او لار که جمیع باکو شهری مسجدلره دولانده، کوچه و کنارده هیچ او لماسه بر نفر او خومش قالا، چونکه دنیانک ایشینی بیلمک او لماز: بلکه مسلمان قارداشلار باشلارینی قوهک ایچینه سو خان وقت بر لفس میسیونیر فرصت غنیمت بیلوب کلوب مسلمانلار: جمله‌سینی بر کونک ایچنده او زکه بر دینه چوندرمک ایسته‌دی.

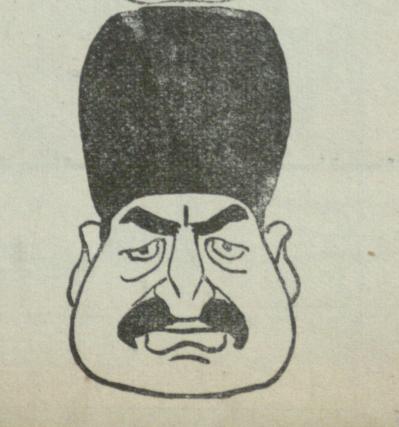
او وعده کنارده قالان او خومش مسلمان قارداش الینی قویار میسیونیر: سینه‌سینلک او سمه واوا کا جواب ویره: «چکیل، چکیل، او نسزده

جمعه گونی عید اضحی مناسبتی ایله، یعنی قوربان بایرامی نک گونی، باکود، مسجد جامعه و بایر شهربند مسلمان قارداشلار اجتماع ایتقدیلر و بر یارده بایرام نمازی قیلدیلار.

اما بو ایل کیچن ایل لر کیمی او لمادی: مثلا، کیچن و قتلرده او خومشلاریم زک هیچ بیزی نه رمضانده، و نه قوربان بایرامنده جماعتہ قاریشوب بایرام نمازی قیلمیردیلار، آنچاق بر پاره جوه‌الاغی او خومشلاریم محض عوامی آلاتماق ایچون محروم لکده دسته‌لرک قباعنیه دوشوب سینه وورا وورا یالاندان دسمالی گوزلرینه باسوب اوره‌کدن گوله گوله، و ظاهرده گویا آغليا آغليا دسته، نک قباقدن دولا نیردیلار.

خلاصه، بو ایل ماشاء الله یاخشی کیچدی: او خومشلار قوربان نمازینه گلمک ایسته میردیلار، اما الله راست سالدی که ملک در دندهن سارالوب ساپا دونن میرزا آغا حضرت‌لری غازیته واسطه‌سیله او خومشلاره خبر ویردی که «باخ» جماعت نمازینه کلمه‌سکن دخی بوندان سورا دیمه‌یکن که جماعت دالی ده قالوب در، یعنی دخی جماعت دردی چکمه‌یکن، چونکه دخی باکوده من او لان یارده او زکه ملت پرسنک لزمی یو خدر».

بلی، مؤمن لر و دیندارلر مرکزندن حکم چخمیشدی که کرک قوربان بایرامی نک گونی بر نفر او خومش مسجده کلمه‌مش او لماسون.

اور ایچمز ده یوز یقماش مین دین و مذهب وار، اللهک بر کنندن
دختی او زکه دینه محتاج دکل ایک، گیت، کیت».

گلای

مئیم کیمی او لان یوخ -- حالمی آگلایان یوخ
هارایمه چاتان یوخ -- سقاله رنک یاخان یوخ
یازیق جام قوجالدی -- عنجه کیمی سارالدی
به یه سکلریم قارالدی -- سقاله رنک یاخان یوخ
دابانی چاتدان خلا -- باشیمه او لدی بلا
ایلدی گونیم قارا -- سقاله رنک یاخان یوخ
بالاغی باتدان خلا -- بد بحتم او ندن ساری
جامی قیلدی یاران -- سقاله رنک یاخان یوخ
ایویم آرواد آنباری -- هامیسی چول کافتاری
قید بولاری آی تاری -- سقاله رنک یاخان یوخ
صبح که ایشیق لاشیر -- بو کافتار لار خور تدا شیر
سو گوش باشیدان آشیر -- سقاله رنک یاخان یوخ
آخشم او لجاغین گنه -- جزا ویرلر هن
پور سوق گربر خرمه -- سقاله رنک یاخان یوخ
نه ایلیوم من فاغیر -- تو پور جک باشدند یاغیر
او جالیب چنگیر باغیر -- سوزیمه بر باخان یوخ
قالیمبو بدر طا قدم -- بدندہ یوخ قوتیم
دینه که یوخ جرئیم -- سقاله رنک یاخان یوخ
یاخین لاشوب او لمه گیم -- چتین در دیریلم کیم
امان امان خان بگم -- سقاله رنک یاخان یوخ
آلنی آروات بر کیشی -- دعوا دالا شدر ایشی
زهر مارد ر بیشمیشی -- سوزیمه بر باخان یوخ
بر بala دفتر گرگ -- بر ماہ انور گرگ
گل یوزلی دلب گرگ -- سقاله رنک یاخان یوخ
بر بالاجه قیز گرگ -- مهمه لری گوز گرگ
اولا شیرین سوز گرگ -- سقاله رنک یاخان یوخ
آلام بر آروات گرگ -- او لمیا بد ذات گرگ
شیرین حرکات گرگ -- سقاله رنک یاخان یوخ
سوزیمه بر باخان یوخ -- کیمی بر سوران یوخ
نشئه می بر آلان یوخ -- بو نه قول سلان یوخ
مطلبی قانان یوخ -- گولدوروب او ندان یوخ
در دیمی آگلایان یوخ -- هارایمه چاتان یوخ

«هیو دره»

ایشله مک

معلوم شندر که انسان گرگ بیکار او لمیوب، همیشه چالشیون
او زگه لرینه بویون اتی او لماسون، بیله که تالستوی کیمی بویوک
ادیبلرده ایشله مکدن بویون فاچیر ماز لار. هایله بو مطلبی بزیم
گنجه شهربندده لا یقیچه دوشون آز دگلدر. هنلا: مشهور اوستا
فاغر آغا بر ساعت بیکار او توره از. گاه دعا یازیم، گاه عن
مجلس لرینه گوزل موظھلر ایدوب، دیور که: «بو گنجه شهربند
بر نفر مسلمان، تایلماز! برادر! بر جه شیخ رضا مسلمان ایسیدیک
او ده خراب او لموش، برادر! مکا قالیرسے جمیع عرفانی قیروب،
تازه مکتبه لری با غلام ایلدیر. چونکه بو مکتبه لرde قرآن او خونمیوب،
یز او زینده کی داغلاری چیلاری او خودور لار او ندن باشلیور لار
پلووی او را تقدن گو تور مگه. برادر! ایستیر لر مکا مستبد دیسون لس،

هر کس ایسته سه، من صریح کله رم که تمام قافقا زاده مسجدلاره
دولو لو شوب باشلارینه و وران مسلمان قاردا شلار لار جمعیتی بر
کونک ایچنده اور که بر دینه چوندر مکن در.
بوندان او تری لازم در یوز نفر بگی سیاهی ایلیوب هر سینه
بر میدال پایلاماق، یور نفر ملایه قضی لق یسی ویرمک و یوز
نفر دولتی حاجی فی یاران ایله مک -- و بو اوج یوز نفر
آدامی اور جلی ایله مک که بر کونک ایچنده جمیع قافقا زاده مسلمان
لارینی او زکه بر دینه چوندر سون لار.
بوندان آسان بر شئی یو خدر.

جمله مسلمان قاردا شلاره قسمت اول سون با کونک مسجد
جامع سنده با کولی قاردا شلار ایله برابر بایرام نماز لارینی یرینه
ینور سون لار، چونکه بیله جماعه ک ایچنده و بیله روحانی لار لار
دالیندا نماز قیلماق یوز مین نمازه معادل در، هنلا، نیچه که مسجد
الحرامده نماز قیلماق مسجد کوفه ده نماز قلماقدن افضل در، و
مسجد کوفه ده مسجد اقصی دن، مسجد اقصی ده مسجد جامع دن،
مسجد جامع ده قیلماق قبیله مسجدنده قیلماقدان، قبیله مسجدنده
قیلماق نخجوانده بازار مسجدنده قیلماقدن.

اما با کو مسجدنده قیلماق بونلار لار هامیسندان افضل در، چونکه
بوزرا باد کو به در، یعنی شهیدلار شهری در، یعنی بوراده دریالیں برابری
قان توکولوب و توکوله جلک.

بو زهر مار خالیراده هله ناز ایلیور.

همیشه باد کو به مؤمنلر لسن سوز دوشنده، تبریز ده رأیس الجمی
یادیمه دوشور. او وقت که ایشیق دیم که آغا اجازه اجتهاد
آلوب، کو توروب «دین و میاشت» محرر لرینه یرینه کاغذ یازوب
بو مسئله جواب ایستادیم.

جواب کلمدی که «بر آدام اون دورت یاشنده حسنعلی خان
اهیر نظامه عمله خلوت اولا، یگرمی دورت یاشنده احمد لارنان
قمار اوینینا، او تو ز دورت یاشنده کر بلاده و نجفه عرب
آروات لارینه مسئله اور کده، قرخ دورت یاشنده قزینی یکه ملانک
او غلینه ویره و المی دورت یاشنده انجمنده رأیس اولا --
او آدام آخر ده مجهود اولار.

دختی بیلمیرم نه دیویم.

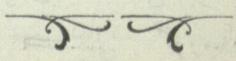
«ملانصر الدین»

نشر معارف

آز قالیشیدی که شیشه ده بر نشر معارف عمله گلسوون، اما
بر جه سبden یانه باش تومادی: بو خیر یاشنده او تری قویون
ده ری لرندن ایکی مین دورت یوز مقات یغیشیشیدی، اما بو تون
شهرده بر نفر آدام تایلمادار که بو پول لاری او گما اعتبار
ایله مک، اولسوون.

چونکه گوز گور دیگنده قور خار.

یوخ یازمارام! اما هله قوى یازوم
فرصت اوسله بوندان بیله یازمارام
گیره یلسمه داشعنی سیله یازمارام!

کبین کس سهم دوشاب کیمی آخمارام
گوز آلتندن «فارخی» طرف باخمارام
«انکحت فی «طلقت» یه چاخمارام
«حاج بدل» ی یاندیر و بان یاخمارام
دالدا گیدوب سوگر، یازوم یازمیوم?
یوخ یازمارام! اما هله قوى یازوم
مهلت اوسله بوندان بیله یازمارام!
ایله یازسام بیله بیله یازمارام!

دولتلويه یالتاغلانمک یلهمه رم
غملی ایکن یالان یره گولمه رم
پرستاواڭ چكمه سینی سیلمه رم
حرمتیمی گوزله رم، اکسیلمه رم
مولالغه گەر! یازوم؛ یازمیوم?
یوخ یازمارام! اما هله قوى یازوم!
قسمت اوسله بوندان بیله یازمارام!
اگر پوچته یازسام، تیله یازمارام

قمار بازین هدیه سین آلمارام
بر شەھىلى پول کىسەمە سالمارام
اوژە سالوب گوجن قوناق قالمارام
قوناق قالسام جىبن زادىن چالمارام
اوزمىم الدن گىدر یازوم یازمیوم?
یوخ یازمارام! اما هله قوى یازوم
نو بت اوسله بوندان بیله یازمارام!
دوام ایتسە دومان يئله یازمارام!

ایلدیگم و عظە ایناننام او زیم

ایستیرلر خولیقان دیسوللر بو گونه شیلرە من راضى دگلم. من
اولنه کیمی یعنی (شیخ فضل الله واصل اولاده کیمی) چالشاخاغام
قویمیا جاگام کە شریعت الدن گیقسون. برادر! ملائیده اولدورمك
اولار کە بایلر طەننده اولدوردیلر؟ آغانىک بو بورما غنە گوره
قايقازە گەنە بلا مسلط او لا جا قمش. آغا کېچن احوالاتىرى واقعەدە
گوروبمش.

بو گونلر دە گنجە علمالرینىڭ آراسىندا «مسجد ملاسى» آدبە
روحانى بر فرقە عملە گىلدى. بو فرقەنە رئىسى دىيلەمگە گوره
ملا هوپپ يالانذا كرین، عضولرى: ملا مذمم ضعيف العماء ايلە
باھى چاغر آغا مجمنون العلماء ايەش. بو فرقەنە مرامى مسجد
لوردە شیخ فضل الله مسلكىنى انتشار ايتمك و بونك واسطە سیله
جبشنانە دوغىرى حقىقى بىر يول آچماق ايەش.

دوستىكز: ملا قورقوره

یوخ یانمارام

موللا دايى چوخ بىر داشىر قازانڭ!؟...
باشچىسى سان هر يولىدان آزانڭ
بەھارىدان گورونىپور خزانڭ
چۈنكە هر يىردىن وار نىچە یازانڭ
بوردا ندا من خبر یازوم، یازمیوم?
یوخ یازمارام! اما هله قوى یازوم
قسمت اوسله بوندان بیله یازمارام!
توخۇفماسا سوزوم ايلە یازمارام!
یازدىقىمە يالان، يالان قاتمارام
«ایشان» کىمی رشوت پولە ياتمارام
ايمانى «حاج كاظما» ساتمارام
بوشسان دىيوب «فارخى» نى آلداتمارام
مصلحەسىسە اگر یازوم، یازمیوم?

فەلەتكەن

كەندلى لرڭ معىشتىتىن.

(کېچن نومەدن سورا).

(قاراپىت) كېرۋەنەن مىخانە سەندىن داها ياخشى مىگىدەندر، جوانلار دان
بر نىچەسى بورادە حيوانلار ايلە بىر دە ياتىورلار، و بىر نىچەسىدە
بىر كونجە قىسىلوب بىر شىشە آراغى پايداشىرىرلار. خلاصە،
چىخدىم ايشىگە گوردوم زورناچى چالىر و يابى لارى يەھلى أulan
اوغلانلاردا اور تالىقىدا چىپلاق ياللى گىدىيورلار. تماشادن سۇرا
گىتقىدىم آغ ساقاللارڭ مەركەسەنە، او توردوم گوردوم صحبت ايلىورلى
كە بىر مكتب آچسو نولار، و هان كىنده اولان بىر حكيم نماينىدە
معلم قويىسۇنلار، صحبت گىلدى يقىشى دۇر مەسىلەسەنە، بىرى دىدى
كە، پە! پول نەمەندى - بىش مناطق من ويرەرم، اولماسىن طوپىدە
قمار دان او دەقۇم يوز مەناتك بىش مەناتى!! بىرى دىدى پە او لاما سىن
اوغرۇ لادىقىم پامبوقلارڭ پولىنىڭ اون مەناتى! بىرى دىدى او لاما سۇن
فالان، بىرى دىدى بەھمان... (بایام بورادە يوزىن مکا دو توب دىدى
كە او غول: «الله قويىسە او مكتب آچىلاندا سنى او مكتبە قويىجا جاگام)!...
رحمتىك بایام سوپىردى كە من بىر حمىت دە و بىر كىفە
جماعت هله بىر وقەنە كىمى گورە مىشىم، خصوصا بىلە

بایام نقل ايلىور كە: «او گونى، او رادە قالوب، صباح
تىزىن آتى مەنوب گىتقىدىم «يابى كورد» كەندىنە كە بورادە دە گەنە
مەنیم دوستلىرىمدىن بىرى طوى ايلىوردى. آتى سوردوم دوز دوستىمك
قاپىي سەنە، نوکر آتى دوتوب چىكى طوپىلەيە، او زومەدە آتى دالىيچە
طوپىلەيە گىرۇب، گوردوم كە طوپىلەدە عجب ھنگامەدە: طوپىلەنەن
بر طرفەنە گنجە شەھىنەن و قونشۇ كەندىلار دەن گلن عمللى قوناقلار
و خود كەندىك باڭلارى و دولتلۇلارى، كوما كوما باغانداش قورمە
او توروب قمار اوينىورلار، و بونلارڭ سەستلىرىنەن قىشقرىقلارىنەن
«سن اول! ايلە دەك! بىلەدرە» دىمەلرینەن، طوپىلەدە كى حيوانلار دا
راحت علف بىلە يەيلەرلى. نە ايسە طوپىلەنەن قارانلىق طرفە سارى
گىتقىدىم كە آتىمە باخىم گوروم ئىچەدرە! گوردوم اوغلان! بوراسى

آخرده که «شريعت ایسترنیز» فرقیه داخل او لوب باشلیوب
چیغروب با غیر ماغه که «حریت واداره مشروطه شریعته خلاف در». بیلهده گرک اولسون، و او زکه جسور اولا یلمزدی.
«هردم خیال»

بو نکار

یا رب! بو درد نا گهان - بو رخم بی درمان نهدر؟
بو کبر دار خاکیان - بو ظلم، بو طغیان نهدر؟
بو مجلس عثمانیان - بو محفل ایران نهدر؟
مشروطه حریت، فلاں - «انور» و ستار خان نهدر؟
آخر تماماً بندگان - ایندیکلری عصیان نهدر؟
رفقار ملت پروران - سفتار بی پایان نهدر؟
ایستر بقون نو مسلکان - حریت نسوان نهدر؟
مکتب و تحصیل زنان؟ - عورت نهدر، میدان نهدر؟
کوندر بلا محوایت! هان: - بو قوم بی ایمان نهدر؟

الله اکبر! نکار سویلر، نهدر
بیهوده، بیجا یاوه‌لر - باطل سوزی تکرار ایله‌ر
دولتی، فعله، کارکر: - اولسون دیبورلر خیر، شمره
هپ بالمسماوی، عورت، اُر: - حاجی صفر، هم خان شکر،
ایواه مو ملت مگر: - هیچ آذلامیر ففع ضرر؟
حر اولسا عورتلر اکر: - رو بند، چادر، کهنه‌لر،
ایمان و دین اُلدن کیدر - ای بد مال ای بد کهر،
ای خالق «نه» آسمان! - بو یه نهدر! ایسان نهدر؟
کوندر بلا محوایت! هان: - بو قوم بی ایمان نهدر؟

عادات اجدادیم منیم - بیلر بیلر آیلمند کیندیلر
چیخدی کوکه دادیم منیم - عالم‌لری، اور کوتدیلر
دیللرده یوق آدیم منیم - اقبال، شانیم ایندیلر
ایش کورمیر اور ادیم منیم - باب سمانی اور تسدیلر
ترک اولدی هر ذادیم منیم - مشروطه‌نی بر کیندیلر
حق ایسترن آروادیم منیم - بونلار مگر عورتدیلر

ایلمند قباق عیمه‌ی قاننام او زیم
قوامه فعلممه دایاننام او زیم
پیس حرکت اینسم او تاننام او زیم
حالیم اولار بقر یازوم یازمیوم?
یوخ یازمارام! اما هله قوى یازوم
حاجت او لسه بوندان بیله یازمارام!

دالدا غیبت او زده ثنا اینتمه‌رم
گزلی سوگوش ظاهر دعا اینتمه‌رم
خلقی گورجک ریا میا اینتمه‌رم
ریا اینتمش اولسام حیا اینتمه‌رم
الاهمدن مگر؟ یازوم یازمیوم?
یوخ یازمارام! اما هله قوى یازوم
حالت او لسه بوندان بیله یازمارام
اویسام مکره؛ دوششم فیله یازمارام!

قاولانسامده ایودن چوله یازمارام!
اویوب سنه اوز یولومدان آزمارام!
«یاری کوچک»

شريعت ایسترنیز

عثمانی ده کهنه اداره‌نی قایتاره‌ماق ایستین «شريعت ایسترنیز»
آدلی فرقیه داخل اولانلارک الا اجهه‌هادلی لرینک بری سودا کر
احمد ایمش که مرحوم ذاکر ایشانک یاخین مریدلار لرندن او لوب
روسیدن ترکیایه کوچوب آلیش ویریش ایلیور.
«وقنک» یازدیقه کوره، بو جناب ترکیاده قباقلارده فاحشه
خافه صاحبی ایمش و روسیدن دوققوز اون یاشنده قیزلاری
آلوب آپاروب عثمانی ده اوکا بوکا ساتارمیش.

گوندردیلر «قارا چاققال» قاضی سنک خدمت شریفانه.
رحمتک کیشی! اوله‌نه کیمی ایله «فار تداخلی» کندینک آدم.
لرینک افندیلر بو گونه احسان، اطاعت و صداقت‌لرینی مین زبان
ستایشه سویلردی. منیم او شاقلیقدان ایله بو جور صحبت‌لر چو خ
میلیم واریدی! باباما یالواردیم که آی بابا سن الله! بر گونده
اوز کندمزک آداملا رینکن بر آز صحبت ایله، سن ایله هی او زگه
کندلوردن دانیشیرسان، مگر بزم کندمزک جماعتی باتمش ایمش که
هیچ اولارдан صحبت ایله میرسن؟ رحمتک بابام گولسی و منیم
دالیمه دوگدی! په په، او خودی. گولمند سورا بورنوک و گوزینک
سویلی کورکونک قولی ایله سیلوب حدیثه باشладی. منه آلتدان
یوخاری گوزلریمی زیللهم دیم بابامک آغزینه (نجه که ایکی مین
مسلمان، بر یالازچی درویشک آغزینه گوزلرینی و قولا قلارینی
تیکیرلر).

«مشدی سژیم قلی»

بلکه برجه «صالالاحلی» و
«آزار آمدلی» بلکلر بونلارا برابر اولا!!! رحمتک کیشی بوجور
صحبتلردن چو خ ایله‌دی و گنه دیدی که: «بر گون گینتمیشدیم
فار تداخلی» کندینه، گوردو م جماعت بر یه یغیلوب و کندک
افندیسی ده بوراده‌در. بر ایکی آغ ساققالد اور تالیقده آداملا ردان
پول یغیش. افندیدن خبر آلدیم که افندی اوستا! بو پول نه
پولدر؟ افندی جواب ویردی که بزیم «قارا چاققال» کندینک
قاضی‌سی، او غله‌می - قارداشنه‌می، طوی ایلیور! بزدهه «نهمه»
گونده روبدر که اونک طوینه گیدوب پول ویره که ایندی قاضی
افندینک (نهمه) پولنی یغیریق که بر نجه آدمدن گونده ره که
قوللو قنه، «قارا چاققال» کندینه.....

رحمتک بابام گوزلرینی به‌رله‌ده، به‌رله‌ده، آغزینه گوزینی
اوینادا اویلادا، تعجبی تعجبی سویلر دی: و الله، پیغمبره آند
ایچه‌رده که گوزومک قباغنده «فار تداخلی» جماعتی، آنتی یوز
منات پول و ایگرمی دنه‌ده قویون ایله اور ادجه حاظر لیوب

اعلان

همین دیقاپر آینک ۲۶ ندن بادکوبه ۵۴ براذران اوروج اوفر
تحت اداره سنده

حقیقت

آدلی ترک غزنه سنک نشرینه باشلاذا قادر.
هر کون نشر او لنه حق بو غزنه ادبیات، سیاست، فنون،
اقصاد و مسائل اجتماعیدن مباحث او له جقدر.
«حقیقت» لث استانبول ایله طهرانده خصوصی مخبر لمری
او له جقدر. مذکور غزنه سنک هیئت تحریریه سی علی بک حسین
زاده، عزیر بک حاجی بیگ اوفر و غیر باکو ارباب قلمزنک
اٹ کزیده لریندن عبارت او له جقدر.
«حقیقت» غزنه سنک بر ایل لیگی باکو ایچون ۷ میان، غیر
شهر لر ایچون ۸ میان یاریم و خارجی شهر لر ایچون ۱۲ میاندر.
۱۹۱۰ نجی سنه سی ینوار آینک اون بشنجی کونینه دک «حقیقت» ه
بر سندلک آبونه اولانلاره ۶۵ صیفه دن عبارت اولان بیرون
کوندریله جکدر.
آبونه قیدینه ایندیدن باشلانمشد.
باقی احترام صاحب امتیاز اوروج اوفر.

آدرس: باکوده «حقیقت» اداره سنده اوروجوفه.

Адресъ: Баку, ред. газ. «Хагигатъ» Оруджеву.

اسلامبول ده ژورنالمزی ساتان:

سلطان بایزیده نمره ۱۵ حیات کتابخانه سنده کاظم زاده جنابلری در.

اعلان

لیزه بیرون بیله خبر کلوب چاتوب که «قارتاشیانس» آدینه
بر شخص سیاحت ایده ایده «خودورقوف قند شرکتی» نک زا-
وودی طرفندن قند ساتیم. خودورقوف شرکتی نک اداره سی محقق
مشنریله معلوم ایدیس که قارتاشیانس شرکت طرفندن وکیل دکل
و شرکت ایله هیچ بر علاقه سی یو خدر. توقع ایدیس که
سفرشلر کوندریلسونلر بزیم نک برجه و کیلمز ایوسف اسحاقو-
ویج راینو ویچه. اور بیلیانوسقی کوچه ده نمره ۲، آبوویانسک ایونده
خودورقوف قند شرکتی زاوودینک اداره سی.

اولاد احفادیم منیم
ایخالق کون و مکان
کوندر بلا، محوایت! همان: - بو قوم بی ایمان نهدر?

- بی عار، بی غیرت دیلر
بوانس، نه، بو جان نهدر?
-

استغفار الله! با خمارام
هر یانه سوتک آخمارام
کندیمی ناره یاخمارام
لیس فعل در، فعل الحرام
اکری قایرقاه آی بالام
ناقصدر عقلی او لاما حام
ایقمه شتاب! ایله دوام
دولموش سراسر خاکدان
کوندر بلا محوایت! همان: - بو قوم بی ایمان نهدر?
-

بو صحبت حریقه
ضدمده، مشروطیته
حریت او لماز عوره ته
اصلا سغیش ماز غیره
کجدر، دوزه لمز! آت اینه
عوره ت یاراش ماز ملته
آزغین لادیک، کل لعلته
یارب! بو وحشتستان نهدر?
-

تامین استقبال ایچون
ماضی کیچو بدر حال ایچون
مسکین ایچون، حمال ایچون
نسوان بد اقبال ایچون
رهنک و حنا، ساققال ایچون
باق! باق! بوقوم ضال ایچون
ایضاً: غازیت، ژورنال ایچون
حیرت ددر افلائیان
کوندر بلا محوایت! همان: - بو قوم بی ایمان نهدر?
-

دوشیدکلری سودایه باخ!
ساتدیقلاری کالایه باخ!
ایندیکلری غوغایه باخ!
آچدیقلاری دعوا یه باخ!
تیکدیکلری تور بایه باخ!
چالدیقلاری زور نایه باخ!
ملا ویرمن فتوایه باخ!
یا رینا! قان، قان، نهدر?
-

живان نهدر، انسان نهدر?
حوری نهدر، غلمان نهدر?
جنت دکی شیخان نهدر?
دوز خدکی عرفان نهدر?
قباریمده کی خور تدان نهدر?
مات و معطل قالمیشام - بو نقل، بو دستگان نهدر?

«مشهدی سریم قلی»

مدیر و باش محرر: جلیل محمد قلی زاده.

ابونه قبول اولونور

ملانصرالدین ژورنالیه ابونه قبول اولونور:

تفلیس ده، داویدوفسقی کوچه ده نمره ۲۶، قانتور امزده
و وارانسو فسقی کوچه ده مسلمان بازار نده جناب محمد
زاده نک کتاب ماغمازه سند.

باکوده

غوابیل نسقی کوچه ده اسلامیه مهمانخانه سنده اسدالله
آخوندو فک قانتور اسنند.
غیر شهر لر دده ژورنال ساتدیر افلازیم ابونه قبول
ایتمکه و کیل در لر.

اداره مزه هر باره ده کاغذ یاز انانلار دن توقع اولونور که
کاغذ لار نده آبونه نومرسینی نشان ویرسونلر.

مەحڪم

ظرىف

پەر بورغۇدە مەيخانىچىسى شىكتىك

چوخ اعلا و مەحڪم

آياخ قابلارى

رانتاۋوی، تىكىلىميش ووينتلى، ھە فاسوندە،
ھە بر بويوك ماغازىدە ساتىلار.

اصل مال لارڭى اوستىندە يىلە نشان وار.

روس — آمير يقا رىزىن مانۇ فاقتوراسىنىڭ شىرى

فيرماسى «تەواوغولىقى»

(اوج گوشەلى)

ПОДЪ ФИРМОЙ „ТРЕУГОЛЬНИКЪ“

موير اسيتین

لئۈپولد استولقىند و شىركاسىنىڭ
درمان كارخانەسندن.

وقتسز ضعېملەك و «نېرو» آزارلارى اىچۇن
اعلا معالىمەدر.

چوخ حىكىملىر طرفندن امتحان اولۇنوب ھېمىشە
ايىشىمن و آزارلى لار اىچىندە آرتق شهرت تاپان درمان در.
ھە يىرده ساتىلار. قىمتى آنجاق اىكى مىنات در.

آدرىس: اصل آمبارى: موسقوا دە، نىقوسايە گوچىدە نۇرە ۱۰.
Москва, Никольская, 10. Леопольдъ Столинидъ и К-о.

شعبەسى، يېرىلىن دە.

Берлинъ, 0, 27 Schicklerstrasse №6.

بادىكوبىدە مە، انخانە اسلامىيە

Гостинница „Исламія“ въ гор. Баку.
نۇرە لەرىيلىك قىمتى ۱ مىناتدىن بىش مىناتە قىدرەر. آشىز
خانەمۇزدە ھە جور آسيا و يوروپا خوركىلىرى موجوددر،
استەختىنى سون مشتىرىلاردىن مەھماخانەمۇزى بىر دفعە گلوب
گورمهلىرى رجا اولنور. پاسپورت سىز مسافىلر زىخت
چىمەسو نىلار، چۈنكە ديوان حىكمە گوره قبول
اولۇنماجاقلار. آدرىسمۇز: غوبىنسىكى گوچىدە لالا يوفىك
ایوينىدە مەھماخانە اسلامىيە.

صاحب مەھماخانە اسماعىل محمد زادە.

Баку Губернскaya ул. номера „Исламія“, төлөф. № 1251

Первоклассная гостинница „КАВКАЗЪ“ въ Тифлисѣ.

قىلىسىدە قافقاز مەھماخانەسندە تمىزلىك ساكنلىك و
راحتىلىك آرتق درەجىدە ۵۰ اوتقا وار و قىمتلىرى يىرس
مناتدىن باشلانور. ادبلى و زىرك قوللو چىلار.
ايىچى جور خوراك ۶۰ قېك ۱ رىومقا عراق و
بر باقال شرابايلىه. اوچ جور خوراك ۷۵ قېك بىر رىومقا
عراق بىر باقال شراب و بىر فنجان قەھۋايلە. دورت جور
خوراك ۱ مىنات بىر رىومقا عراق يارىم شىشه شراب و
بر فنجان قەھۋايلە. بىش جور خوراك ۱ مىنات ۵۰ قېك
بر رىومقا عراق يارىم شىشه شراب و بىر فنجان قەھۋا.
مەھماخانە صاحبلىرى: قورچىلانا و سىخارولىدىزە.

مدرسه ڪتابخانەسى

ڪتابخانەمۇزدە استانبولىدە مطبوع ابتدائى، رشدى، اعدادى
و عالي ھەر دورلو مكتب ڪتابلىرى واردە. «طەنین» غزىتەسى
محرىدى حسین جاھد، مالىيە ئاطرىي محمد جاوىد فىلسەوف
دووقور رضا توپقىق، مشھور كىلىستان و خارستان صاحبىي احمد
حىكمەت، مكتب سلطانى مدیرى شاعر شەھىر توپقىق و سىرىت
ومايىن باش كاتىلى مىشھور حکایي نويس حالت ضىا، نامق كمال،
معلم ناجى، عبدالحق حامد بىلەر و دىكىر بۇنلار كىبىي ادبىا و
شەرانىڭ ادبىياتە، تارىيخە علوم و فنونە دائىر جەماه ائرلىرى
كتابخانەمۇزدە موجوددر. تور كشىناس توركىلار طرفندن نشر
ايدىلەمەكىن اولان آيتقىق «تۈرك دىرنەتكى» و تۈرك اقتصاديونىنىڭ
نشر اىتمىكىدە اولدىغىي «اقتصاد مجموعەسى» آيدى بىر نشر ايدىلەن
رسملىي كتاب هەفتەدە بىر چىقان مشھور *صراطەمىستىقىم* ژورنال
للارىنىڭ جىملە نومۇرلارى وار

فرانسەز مورخلىرىندن مشھور «سېنوبوس» ك حسین
جاھد بىل كىمىي، قىنار و مشھور مھرلار و سىداسىلر طرفندن
ترجمە ايدىلەمەش «تارىيخ عمومىسى» وار.

قاموس الاعلام، قاموس تۈركى، قاموس عثمانى، لغت ناجى،
اخترى كىبىر كىمىي دورلو دورلو لەقلىر ... وار. حەرىتىندن
صوڭىر نشر ايدىلەمەش جىملە رومانلىر، تىاتر و اوپونلىرى حکایيەلەر
وار. ھېسى استانبول فيئاتىي اىلە ساتىلۇر. باغچە سرای باسمەسى
كلام قدىملىر وار. مالىينىن و بۇرۇنىڭ اىلە سايىلرلىنىڭ ائرلىرىدىن
ترجمە ايدىلەمەش علمى نظرى مەفصل «علم ساپاڭ بىر نەچى
جلدى طبعىن چىقىدى بىر كتاب قواعد حسابىي اىلە ... ۲۰ بىو
بۇقدۇر مىسلىئەي حاوىلەر. فيئاتىي ۱ روبىلە ۲. قىيىكىدە. حساب
مىسلىئەلىرى ۳۵ يومىدە دفترى ۲۵ قىكىدىن ساتىلۇر. كتابخانەمۇزدە
قاقفاسىيەدە نشر ايدىلەمەش توركىجە ھە دورلو مكتب و ادبىيات
كتابلىرى موجوددر. نالۇز طرىقىلە ھە طرفە گوندرلىلور ھە
دورلو لوازمات تەلىمەت دەخى ساتىلۇر. روپىچە آدرىس
ر. ئەلیسۆپتەپلە، گامىدە-Бەكى ھەسەبەكە.

МОЛЛА-НАСРЕДДИНЬ

КОНТОРА И РЕДАКЦІЯ
журнала „Молла-Насреддинъ“
тифлисъ
Давидовская ул. д. № 24.

ЕЖЕНЕДЪЛЬНЫЙ
ПОЛИТИКО-САИРИЧЕСКІЙ И ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ
ЖУРНАЛЪ.

Цѣна на Годъ:
Съ доставкою . . . . . 5 руб.
За границу . . . . . 6 руб.
Цѣна за ОБѢЯВЛЕНИЯ:
За мѣсто занимаемое строкою
петита впереди текста 10 коп.
позади „ „ 7 коп.

Поставщикъ Кавк. Офицерск. Общества.

Поставщикъ Двора Его Императорского Величества.

Правительственное Товарищество
Сахателей Рындан Ахтибат Аидъ.

или въсемь магазинъ Луихси.

Фабрика Уламти.

قىيد

همین قهونك تحری سندن بىلە معلوم اوالدى
بو قهونه قوتلى اجزالردن مرکبدر. بو قهونك ايدىنده
اولان يومورتا آغى اوزگە قهونه لىرد قارىشان يومورتا
آغىدا آرتىق در، و بو سىبىھ غىر قهونه لىردن و حتى
قاقاودان منقۇمىلى و دويۇزدىران در.
اما: لا بوراتوريانڭ ناظرى
ايىنچىر خىميق تىتەنە.

چايك، قافاونك، «نار» قهونك و «زداروویيە قهونه
سىنک» تحرى اولىنان حصەلىرى:

قهونك	زداروویيە قهونه	نار	قافاونك	عىچۇر	عىچۇر	حصەلىرى
3,0 %	3,1 %	5,0 %	8,5 %	11,5 %		رطوبت
21,1 %	2,6 %	27,0 %	12,0 %	15,5 %		يومورتا آغى
13,4 %	0,3 %	27,5 %	15,0 %	5,5 %		ياغ و قىرە اوخىشان
3,9 %	—	4,0 %	4,0 %	5,5 %		معدنى اجزالر
38,8 %	—	1,6 %	1,5 %	5,4 %		«اوغلەمودد»
19,8 %	23,9 %	26,5 %	64,0 %	56,6 %		منقۇمىلى اجزالر
1,1 %	—	2,0 %	—	—		فوسفور جوهرى

*) يومورتا آغى چايدە ارىمير و بو سېلىدە منقۇمىلى سىزدر.

*) «نار» قهونهسى اصل قهونهدر، كە او ندا «قاۋاھابىن» يو خىدر.

ВЫСОЧАЙШЕ
УТВЕРЖДЕНІАГО
РОССІЙСКАГО
ФАРМАЦЕВТИЧЕСКАГО
ОБЩЕСТВА.

Химико-аналитическая и бактериолог. лаборатория,
Москва, 5-го ноября 1908 г.

Химико-техническое отд. № 12987.
Анализъ кофэ «ЗДОРОВЬЕ»
Марія Леонтьевны
Годзелинской

«Кофе Здоровье»

Марія Леонтьевны Годзелинской.

جمع وزنى نك يوزده ٦٣ حصىسى (63,8 %) اصل
قهونهدر و ٥ استكان سویه يا اينك سوده ايسىكى چاي
فاسىقى توکوب پىشىرنە لەتلى قهونه عملە گلەر. ايسىكى
چاي قاشقىنى ٢ قىك يارىم حساب ايدىنە حاضر قهونه
نك بر استakanى يارىم قىك دوشور، يعنى بىزىم عصر مزدە
اڭ اوچور ايسىكى الله گلەر.

نېرولى، قانسىز وضعيف ارایچۈن
قان آرتىران ايسىكى در، چونكە
بو قهونه قوتلى اجزالردن فايىرى-
لوبدر. فەھار ايسىكى چوخ فەعلى
بر خوراڭىدر، على المخصوص او-
شاقلاڭار ايسىكى. سودايلە بىشىنە
دادى شوقولادە او خىشير.

здароویيە قهونهسى

اورگە قهونهدر كىمى اورهەگە و نېروه ضرر يئورماير.

ساختەلردن احتياط ايدىڭىز.

ھە يىدە بو قهونهنى طلب ايدىڭىز كە قوطى سېنىدە
اوستىنە بىلە يازىلەپ:

КОФЕ ЗДОРОВЬЕ
Марія Леонтьевны Годзелинской.

طب فظارتى ٥٤١ نومرەدە تصديق ايدوب.

Т-во Нелюбинъ и К-о. Ростовъ н.-Д. Б. Садовая
№ 37.

Химический анализъ:

Бѣлковыхъ веществъ	21,1 %	Минеральныя вещества	минеральныя вещества
Минеральн. веществъ	3,9 %	содержать:	содержать:
Жира	13,4 %	Фосфорной кислоты (P_2O_5) —	1,1 %
Углеводовъ	38,8 %	перечисл. на сырой ма-	
Клѣтчатки	19,8 %	териаъль.	
Влаги	3,0 %	Экстракта получается 63, 30 %	
		И т о г о 100,0 %	

روتني

ياراخ، سلاح ساخلاماق احتياط ايچون هامي يه واجب در: محرم المده هلازم او لور قولدور لق دده
Не ифшает иметь при себе оружие, которое бывает необходимо и для молитвы, и для разбоя

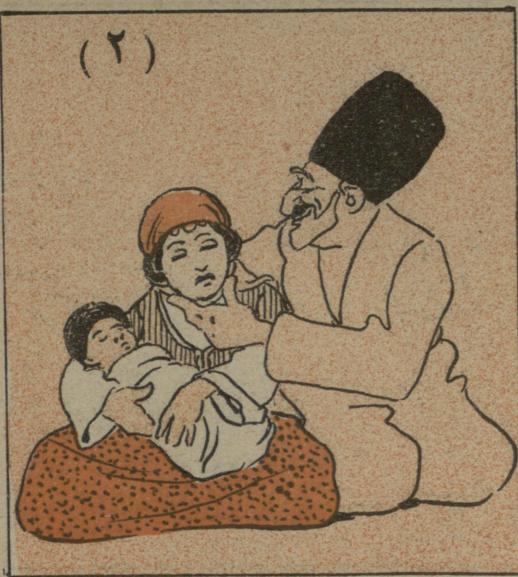
(۲۱)

Затѣнь, меня выдали за муллу.

آخرده منى گوتوروب دعا
يازان بير ايرانلى يه ويردىلر

(۲۲)

14 · и лѣтъ выдали меня

за Гаджи Кирима
اون دورت ياشيندە ڪالىئم
جاحى ڪريمه ڪېبلەدى

(۲۳)

Когда мне было 11 лѣть - выдали меня

за краснобородаго Миръ-Касума
اون بىر ياشىتمام اولاندە مىرى قاسم آدىلى بىر
فرمى سەقالەار ويردىلر

(۲۴)

Не было дня, чтобы мы не дрались
بىر گۈن اولغا زىدى شە دۇۋامىز دوشەقىسون

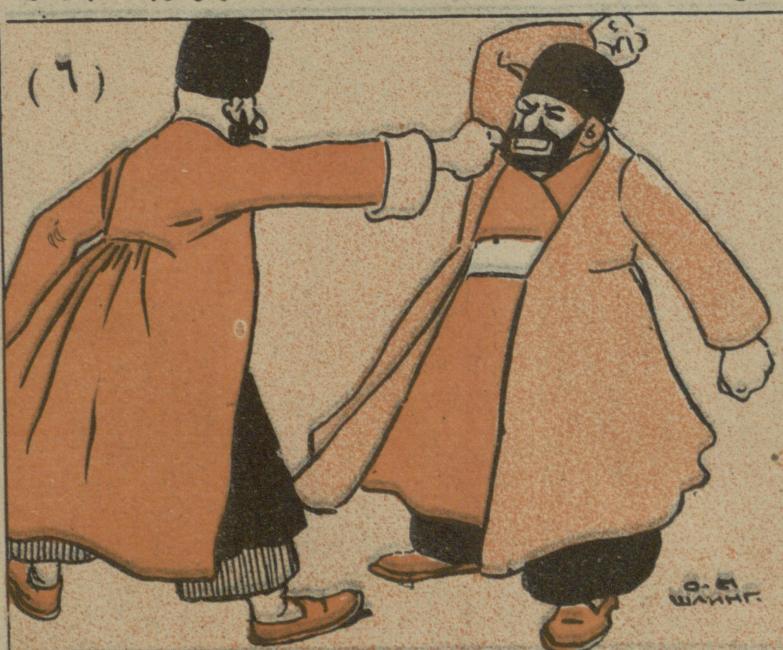
(۲۵)

Через згода меня увезъ одинъ Кербалаи

اوج ايلدن سوراملى بىر دۇعىيان عورتىڭ اوستە گوتوروب قاچدىلار

(۲۶)

ایندى اوج ايل در كە اويم سپره گىندۇپ، من دە ذورت يېقىم اىللە قالىنىشام
يۈرگۈن ھاردان سەقاولى ياناشى اىۋەككى ارىم گىلدە جىنەدى:
Однажды неожиданно появился мой прежний мужъ.
Теперь мужа сослали въ Сибирь, и я съ 4-мя сиротами голодаяю

بىر آروادىك سوگىذىشى (يازان «سوسم»)